
Onderzoek naar werkzaamheid schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis en alcoholafhankelijkheid

presentatie ESPRi Symposium 26-11-2015

Michiel Boog, klinisch psycholoog, psychotherapeut

Titel:

Datum: 4 januari 2012

Pagina: 1

Inhoud presentatie

- context onderzoek
 - achtergrond onderzoek
 - onderzoeksvraag
 - schematherapie
 - onderzoeksdesign
 - in- en exclusie
-

Context onderzoek

- samenwerking Antes (Ben v.d. Wetering), EUR (Ingmar Franken) en UvA (Arnoud Arntz)

Aanleiding onderzoek

- 44% tot 79% verslaafden heeft persoonlijkheidsstoornis
- huidige aanpak: slechts behandelen verslavingsprobleem bij dubbele problematiek
- het zelf uitvoeren van psychotherapie bij verslaving en persoonlijkheidsstoornis.

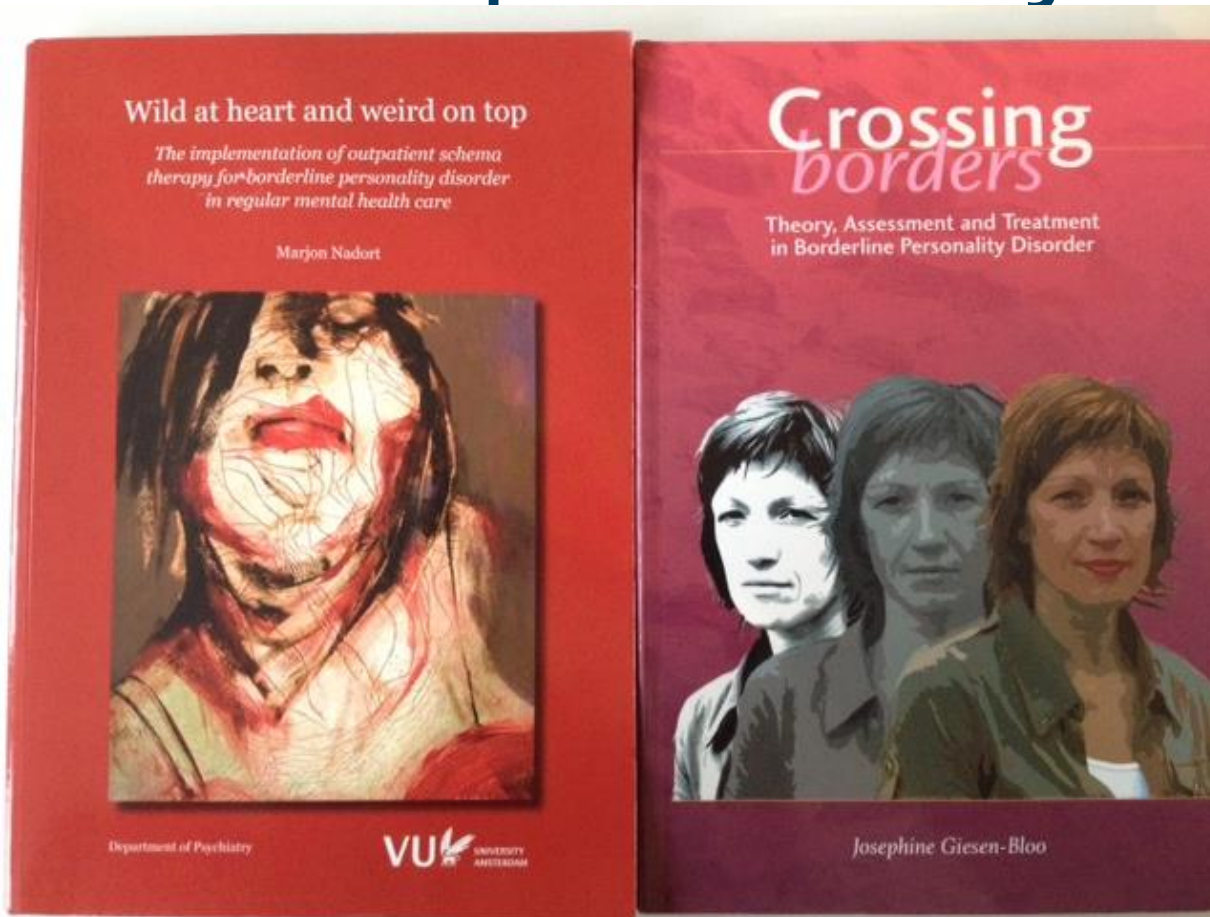
Aanleiding onderzoek

- lijden/last
- kosten alcoholafhankelijkheid +/- 11.000 euro/jaar, opioïde- en cannabisverslaving +/- 18.000 euro/jaar
- kosten persoonlijkheidsstoornis per jaar +/- 11.000

Aanleiding onderzoek

- persoonlijkheidsstoornis + verslaving =
 - verslechtering therapeutische relatie
 - grotere kans op terugval in verslaving na behandeling
 - slechtere uitkomsten van behandeling
- dus zeggen experts: behandel geïntegreerd
- maar: die behandeling bestaat niet (echt)!

Schematherapie werkt bij BPS

Onderzoeksvragen

- Werkt Schematherapie bij alcoholafhankelijkheid en borderline persoonlijkheidsstoornis?

Schematherapie

- Schematherapie: het genezen van vroeg ontstane overtuigingen (schema's)

Hoe ziet het onderzoek eruit?

- geen RCT, maar SCSD
 - 20 patienten, BPS en AD
 - 4 fases, multiple baseline
 - fase 1:TAU
 - fase 2: casusconceptualisatie
 - fase 3: experientiele technieken
 - fase 4: gedragsverandering
-

Hoe ziet het onderzoek eruit?

- inclusie, voor- en nameting
- 2 sessies per week, 75-84 sessies totaal
- twee belangrijkste variabelen: alcoholgebruik en ernst BPS.
- meting bij elke sessie

Inclusiecriteria

- as I: alcoholafhankelijkheid
- as II: BPS
- wens tot algehele abstinentie
- IQ > 80
- Nederlandse taal machtig

Exclusiecriteria

- bipolaire stoornis
- niet-behandelde ADHD
- psychotische stoornis*
- schizoïde of schizotypische persoonlijkheidsstoornis
- dakloosheid

contact

- Michiel Boog
 - m.boog@boumanggz.nl
 - 0882304500

literatuur

- Verheul, R., van den Brink, W., & Hartgers, C. (1995). Prevalence of Personality Disorders among Alcoholics and Drug Addicts: An Overview. *European Addiction Research, 1*, 166-177
- Soeteman, D. I., Hakkaart-van Rooijen, L., Verheul, R., & Busschbach, J. J. V. (2008). The economic burden of personality disorders in mental health care. *Journal of Clinical Psychiatry, 69*, 259-265.
- Andlin-Sobocki, P., & Wittchen, H. U. (2005). Cost of affective disorders in Europe. *European Journal of Neurology, 12*, 34-38.
- Verheul, R., Bosch, W., & Ball, S. (2009). Verslaving en persoonlijkheidspathologie
- Thomas, V. H., Melchert, T. P., & Banken, J. A. (1999). Substance Dependence and Personality Disorders: Comorbidity and Treatment Outcome in an Inpatient Treatment Population. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs, 60*.
- Verheul, R., van den Brink, W., & Hartgers, C. (1998). Personality disorders predict relapse in alcoholic patients. *Addictive Behaviors, 23*, 869-882.

literatuur

- Verheul, R., Bosch, W., & Ball, S. (2009). Verslaving en persoonlijkheidspathologie. In: E. H. M. Eurelings-Bontekoe, R. Verheul & W. M. Snellen (Eds.), (pp. 417-432): Bohn Stafleu van Loghum.
- Giesen-Bloo, J., van Dijk, R., Spinhoven, P., van Tilburg, W., Dirksen, C., van Asselt, T., Kremers, I., M., N., & Arntz, A. (2006). Outpatient psychotherapy for borderline personality disorder: Randomized trial of schema-focused therapy vs transference-focused psychotherapy. *Archives of General Psychiatry*, 63, 649-658.
- Nadort, M., Arntz, A., Smit, J. H., Giesen-Bloo, J., Eikelenboom, M., Spinhoven, P., van Asselt, T., Wensing, M., & van Dyck, R. (2009). Implementation of outpatient schema therapy for borderline personality disorder with versus without crisis support by the therapist outside office hours: A randomized trial. *Behaviour Research and Therapy*, 47, 961-973.

literatuur

- Ball, S. A., Maccarelli, L. M., LaPaglia, D. M., & Ostrowski, M. J. (2011). Randomized Trial of Dual-Focused Vs. Single-Focused Individual Therapy for Personality Disorders and Substance Dependence. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 199, 319-328 310.1097/NMD.1090b1013e3182174e3182176f.
- Lee, C. W., & Arntz, A. (2013). A commentary on Ball et al's (2011) study on dual focused versus single focused therapy for personality disorders and substance dependence: what can we really conclude? *The Journal of Nervous and Mental Disease*.

Bedankt voor de aandacht!

